Specialpedagogiska institutionen

Stockholms universitet

Utbildningsplan

för

Speciallärarutbildning, 1-90 hp. Ingår i Lärarlyftet **90.0 Högskolepoäng**

Programme in Special Needs Training, Comissioned Education **90.0 ECTS credits**

Programkod:	UQSLY
Gäller från:	HT 2023
Fastställd:	2016-03-09
Ändrad:	2023-05-26
Värdinstitution:	Specialpedagogiska institutionen

Beslut

Denna utbildningsplan är fastställd 2016-03-09 av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, och senast reviderad 2023-05-26.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till programmet

För specialisering mot dövhet eller hörselskada, eller mot synskada, krävs avlagd grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen. Eller fritidspedagoger eller motsvarande som har en sådan examen som enligt behörighetsförordningen kan ligga till grund för avsedd behörighet, som krävs för behörighet att undervisa som lärare i specialskolan.

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling, eller mot matematikutveckling krävs avlagd grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen som krävs för att som speciallärare få bedriva undervisning som avser särskilt stöd i grundskolan, gymnasieskolan samt vuxenutbildning och motsvarande skolformer enligt behörighetsförordningen.

För specialisering mot utvecklingsstörning krävs avlagd grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen, som krävs för att få undervisa i grundsärskola, gymnasiesärskola eller särskild utbildning för vuxna enligt förordning (SFS 2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Eller fritidspedagoger eller motsvarande som har en sådan examen som enligt behörighetsförordningen kan ligga till grund för avsedd behörighet.

Utbildningen ges som uppdragsutbildning enligt förordning (SFS 2007:222) om statsbidrag för fortbildning av lärare och för den sökande krävs godkännande från skolhuvudmannen.

Programmets uppläggning

Utbildningen ges på avancerad nivå och erbjuder fem specialiseringar:
1. Specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling;
2. Specialisering mot matematikutveckling;
3. Specialisering mot dövhet eller hörselskada;
4. Specialisering mot synskada samt
5. Specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning.

Utbildningen består av fyra kurser om totalt 90 hp, varav 45 hp inom vald specialisering. Det självständiga arbetet omfattar 15 hp inom vald specialisering.

Progression

Utbildningens struktur och studiegång syftar till att främja en progression beträffande professionell och akademisk kompetens. Det innebär att varje kurs planeras utifrån dubbla progressioner: en som relaterar till ämnet/området och en som relaterar till vetenskaplighet. Didaktiska och vetenskapliga moment ska vara integrerade med det stoff som kursen behandlar. Inom kurserna sker en fördjupning inom kunskapsområdet specialpedagogik med fokus på språk-, skriv- och läsutveckling; matematikutveckling; dövhet eller hörselskada; synskada samt intellektuell funktionsnedsättning. Vetenskapsteori och forskningsmetod ska finnas som en röd tråd genom hela utbildningen och utgöra minst 15 hp av utbildningens 90 hp. Detta ska framgå av kursplanerna. Verksamhetsförlagda fältstudier ska genomföras i samarbete med företrädare för relevanta pedagogiska verksamheter på fältet.

Mål

Utöver de allmänna målen i 1 kap. 9§ i högskolelagen gäller högskoleförordningens mål enligt nedan:

För speciallärarexamen (SFS 2011:186) ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För speciallärarexamen ska studenten
- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barn och elever i behov av särskilt stöd i ett historiskt perspektiv,
- visa kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk- och begreppsutveckling och stimulans av denna,
- visa fördjupade kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning, och
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers utveckling och lärande och visa kunskap om utveckling och lärande hos barn och elever med funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter samt, beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om

1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
2. barns och elevers matematikutveckling.
3. barn och elever med dövhet eller hörselskada och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden,
4. barn och elever med synskada och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden, eller
5. barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden.

Färdighet och förmåga

För speciallärarexamen ska studenten
- visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att, beroende på vilken specialisering som valts, vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör

1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
2. barns och elevers matematikutveckling,
3. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med dövhet eller hörselskada,
4. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med synskada, eller
5. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning,

- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter för individen i de lärmiljöer där barnet eller eleven får sin undervisning och vistas under förskole- eller skoldagen, och
- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd.

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling ska också studenten
- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För speciallärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av samarbete och samverkan med andra skolformer och yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)
För speciallärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Kurser
Utbildningen består av fyra kurser, varav två omfattar 30 hp och två 15 hp. Samtliga kurser är på avancerad nivå. Kurs 1 och kurs 3 är gemensamma för samtliga fem specialiseringar medan kurs 2 och kurs 4 är riktade mot respektive specialisering. Kurserna 1-3 är indelade i delkurser.

Kurs 1: Specialpedagogik som tvärvetenskap, 30 hp.

Kurs 2: Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, 30 hp. Kursen ges inom respektive specialisering:

* Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling, 30 hp
* Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot matematikutveckling, 30 hp
* Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot dövhet eller hörselskada, 30 hp
* Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot synskada, 30 hp
* Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser, specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning, 30 hp

Kurs 3: Vetenskapsteori och forskningsmetod samt ämnesfördjupning, 15 hp.

Kurs 4: Självständigt arbete, 15 hp.

Examen
Utbildningen leder till en speciallärarexamen på avancerad nivå.

Övrigt
När utbildningsplanen är upphävd har studenten rätt att slutföra sin utbildning enligt föreliggande utbildningsplan under en avvecklingsperiod som omfattar programmets nominella löptid plus två år. Under denna period gäller i första hand de begränsningar som anges i kursplanerna för de i utbildningen ingående kurserna, i andra hand erbjuds likvärdig utbildning.

I examensbeviset ska det anges för vilken eller vilka verksamheter utbildningen är avsedd. Där ska också utbildningens specialisering anges. För speciallärarexamen ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.